

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمان
معاونت غذا و دارو

دوره غیر حضوری

آشنایی با محصولات آرایشی و بهداشتی مجاز

یک محصول بهداشتی آرایشی (Cosmetic) طبق تعریف اتحادیه اروپا این چنین تعریف می شود:

مواد یا محصولاتی که با قسمت های مختلف خارجی بدن (از جمله پوست، مو، ناخن، لب و حتی دندان ها) به منظور تمیز کردن، معطر کردن، تغییر ظاهر، تغییر بو و یا محافظت از عوامل خارجی در تماس هستند.

اهمیت انتخاب لوازم آرایشی و بهداشتی با اصالت به این دلیل است که لوازم آرایش به طور مستقیم با پوست، چشم و لبهای شما که اعضاء حساسی هستند در ارتباط است و استفاده از مواد آرایشی و بهداشتی تقلبی، عوارض زیانباری ایجاد می کند که می تواند خسارات جبران ناپذیری را به شما وارد کند، به عنوان مثال استفاده از ریمل نامرغوب و تقلبی می تواند باعث آسیب رسیدن به پلکها و ریختن مژهها شده، همچنین با ورود این مواد به چشم باعث ابتلا به بیماری التهاب چشم می شود و می تواند قرنیه چشم را نیز تحت تاثیر قرار دهد.

بر پایه اطلاعات علمی و دانش موجود، برهم کنش های احتمالی فی مابین مواد اولیه و بروز اتفاقات تاثیر گذار احتمالی بر سلامت محصول نیز باید همواره مد نظر قرار گیرد. در این راستا علاوه تاثیر گذاری مواد در جذب پوستی نیز بخصوص در مواردی همچون حساسیت زایی و واکنش های سیستمیک از اهمیت خاصی برخوردار است، جذب پوستی مواد از طریق تستهای *in vitro* قابل سنجش است و اندازه گیری پتانسیل آلرژی زایی نیازمند بکار گیری مواد فرموله شده توسط ابزارهای مناسب و متداول است. از طرفی دیگر سلامت بکارگیری یک ماده اولیه به شدت به عواملی همچون نوع فرمولاسیون، غلظت، تداوم و مدت زمان بکارگیری در موضع، سطح مورد تماس بدن، تاثیر پذیری از آفتاب ... دارد.

امروزه ورود غیر قانونی و یا ساخت غیر مجاز محصولات تقلبی در داخل کشور به یکی از مهمترین مشکلات صنعت آرایشی بهداشتی در جهان مبدل شده و بر اساس آمار کمیسیون اتحادیه اروپا محصولات تقلبی حدود ۸/۷ درصد مارکت محصولات آرایشی بهداشتی در اروپا را سالانه تحت تاثیر خود قرار می دهد، البته می دانیم سطح تاثیر گذاری این نوع محصولات در آسیا، آفریقا و خاورمیانه و بالاخص ایران بسیار بیشتر است و متأسفانه در این مناطق شاهد آثار مخرب اقتصادی، سلامتی، امنیتی آن هستیم.

در بررسی صورت گرفته در میان زنان جهان، ژاپن با ۸۴ درصد مصرف کننده، اولین مصرف کننده لوازم آرایشی در جهان است. رتبه اول خاورمیانه در استفاده از لوازم آرایشی با ۷۱ درصد مصرف کننده به کشور عربستان اختصاص دارد و ایران در خاورمیانه ششمین کشور مصرف کننده لوازم آرایشی است (mbanews.ir). طبق گزارش در آگوست ۲۰۱۴ (مرداد ۹۳) از پایگاه یورومونیتر (Euro monitor)، بیش از ۴۱ درصد زنان در ایران از لوازم آرایشی استفاده می کنند. این عدد معادل حدود ۱۵ میلیون و پانصد زن ایرانی است! طبق گواه این پایگاه، سن استفاده از لوازم آرایشی توسط زنان ایرانی نیز به عدد ۱۵ سال کاهش یافته است. لازم به ذکر است که چینی ها با ۱۱ درصد و فیلیپین با ۱۵ درصد کمترین مصرف کننده های مواد گریم و آرایش را دارند.

بررسی اصالت یا تقلبی و قاچاق بودن محصولات آرایشی و بهداشتی

۱. محصولات تولید داخل کشور:

ذکر موارد زیر بر روی برچسب این محصولات الزامی است

- نام و نوع محصول
- شماره پروانه ساخت و لگو سازمان غذا و دارو
- تاریخ تولید و انقضا

- نام و نشانی تولید کننده
- ترکیبات

۲. محصولات وارداتی و خارجی:

- این محصولات ملزم به داشتن برچسب کنترل اصالت قابل رهگیری هستند

- (GTIN) شناسه تجاری فرآورده
- (UID) شناسه ردیابی، رهگیری
- (Lot/Batch Number) شماره سری ساخت
- (Exp Date) تاریخ انقضا

نحوه استعلام اصالت محصول از طریق این برچسب بدین صورت است که بعد از خراش دادن قسمت تیره روی برچسب، کد نمایان شده را میتوان از طریق پیامک (۲۰۰۰۸۸۲۲)، تلفن گویا (۰۲۱-۶۱۸۵) یا سایت (www.ttac.ir) درج شده بر روی برچسب استعلام کرد.

تذکر: شماره پیامکی درج شده بر روی برچسب حتما باید ۲۰۰۰۸۸۲۲ باشد. هر گونه مفایرت نشان دهنده تقلبی بودن برچسب است.

راه دوم استعلام اصالت کالا از طریق نرم افزار موبایلی ttac است. نرم افزار از طریق سایت www.ttac.ir و یا نرم افزار بازار قابل دریافت است.

شناسایی برچسب کنترل اصالت مجاز از برچسب های قدیمی و تقلبی که مورد قبول نیستند:

 <p>برچسب تقلبی و نامعتبر</p>	 <p>برچسب قدیمی</p>	 <p>برچسب جدید</p>
<p>این نوع برچسب که اخیراً در سطح بازار به ویژه آرایش و بهداشتی رایج شده است، و دارای بارکد QR و با پیامک پیوسته می باشد. هیچ مجوزی از این سازمان نداشته و ندارد و هیچ فرآورده رسمی مجاز به استفاده از آن نیست. لذا کلیه فرآورده های منقش به آن از نظر این سازمان قاچاق و غیر قابل توزیع و عرضه میباشند.</p> <p>حواستون باشه اینا همش فیک و تقلبی هست و مغازه دار خودش میرنه رو محصول</p>	<p>شعاع این نوع برچسب از سال ۸۹ شروع و از بهمن ۹۳ منسوخ شده است. لذا توزیع فرآورده های منقش به آن و تجویز به داروخانه ممنوع است. این برچسب قابلیت پیگیری متمرکز نداشته و فقط شرکت مجری مربوطه تا حدودی امکان پاسخگویی دارد. بحث عدم اعتبار این برچسبها از شهریورماه سال جاری بهتر است فرآورده های منقش به آن در اولویت فروش و حذف از بازار قرار گیرند.</p>	<p>این نوع برچسب که درج آن از بهمن ۱۳۹۳ در نظام رهگیری و ردیابی فرآورده های سلامت شروع شده به بانک اطلاعاتی متمرکز سازمان غذا و دارو متصل و قابل پیگیری است. ترجیح و پیگیری این سازمان درج این نوع شناسهها بر روی همه فرآورده های تولیدی و وارداتی بصورت پرشت در محل تولید است. این برچسب میبایست خوانا، با کیفیت، غیر قابل جدا شدن و در محل مناسب روی جعبه نصب شده باشد. هر گونه ایراد و خطای احتمالی در این برچسبها شناسه های آن یا سامانه های مربوطه در صورت گزارش، پیگیری و مرتفع می شود.</p>

بررسی فاسد یا سالم بودن محصولات

مهمترین راهکار برای سنجش فساد محصولات زیبایی و بهداشتی بررسی تاریخ انقضا محصولات است. برخی از برندهای کمتر شناخته شده نسبت به برندهای معروف تر ممکن است بیشتر در قفسه مغازه ها باقی بماند و احتمال منقضی بودن تاریخ آن ها بیشتر است و یا گاهی یک تا چند هفته به انقضا تاریخ باقی مانده است. لذا اگر چنین محصولاتی را مشاهده کردید حتی در صورت پیشنهاد های تخفیفی بالا هیجان زده نشوید و از خرید آن اجتناب کنید.

به تاریخ مصرف محصولات آرایشی و بهداشتی هنگام خرید دقت کنید. این امر مهم تر از قیمت است.

عوارض ناشی از مصرف فرآورده های تقلبی و ناسالم:

ایجاد عوارض آلرژیک و حساسیتی که با قرمزی پوست، خارش، التهاب، تورم و یا حتی تاول های پوستی همراه است. (شایع ترین عارضه) کچلی، ایجاد و یا تشدید آکنه و جوش سر سیاه، مسمومیت های کبدی و کلیوی (ناشی از سم آفلاتوکسین موجود در مواد آرایشی غیر مجاز، اثر ناخوشایند ناشی از زخم روی پوست و آسیب به سلول های پوستی، کم کاری غده فوق کلیوی، تغییر رنگ و صدمه به مو، تغییر رنگ و صدمه ناخن، حساسیت های تنفسی، اثرات مضر بر جنین و اثرات سرطان زا.

همچنین می توان به مضرات فلزات سنگینی از جمله سرب که در برخی از فرآورده های آرایشی به خصوص رژلب یافت می شود اشاره کرد:

- ورود به بافت های نرم نظیر مغز و کلیه و در نتیجه از کار افتادن کلیه و صدمه دائمی به بافت
- جانمایی کلسیم در مغز استخوان و عدم تولید هموگلوبین
- افزایش فشار خون در بزرگسالان

خالکوبی (تاتو بدن و ابرو):

تاتو یا خالکوبی چیست؟

تاتو (tattoo) کشیدن یک طرح بر روی پوست بدن است که به وسیله ی یک دستگاه دستی کوچک که سوزن های ریزی دارد و به سرعت بر روی پوست حرکت می کند، ایجاد می شود. با هر بار حرکات این سوزن جوهر مخصوص تاتو یا خالکوبی وارد پوست شده و رنگ می گیرد.

معایب و مضرات انجام تاتو:

- حساسیت و واکنش های آلرژیک

رنگ های مورد استفاده برای تاتو یا خالکوبی - به ویژه رنگ های قرمز، سبز، زرد و آبی - می توانند باعث ایجاد حساسیت یا واکنش های آلرژیک پوستی مانند خارش در ناحیه ی خالکوبی شده شوند. یک تحقیق در سال ۲۰۱۵ نشان داده که ۲۲ درصد از افرادی که خالکوبی یا تاتو کرده اند تا یک ماه دچار خارش شدید بوده اند. رنگ های تیره تر مانند رنگ مشکی و بنفش کمتر باعث واکنش های آلرژیک می شوند.

نکته : وقتی فردی تصمیم به انجام تاتو می گیرد، اغلب دقت می نماید و مواظب است تا به جایی مراجعه نماید که از سوزنهای استریل استفاده می نمایند، اما کسی ترکیبات شیمیایی رنگ های تاتو را چک نمی نماید، کاری که بر اساس نتایج تحقیقات باید انجام شود بر اساس مستندات موجود میتوان اعلام نمود ذرات با سایز نانو موجود در رنگ تاتو قابلیت نفوذ و مهاجرت از پوست به گره های لنفاوی انسان را داشته و می تواند در آنجا تجمع یابد. رنگی که حاوی محدوده وسیعی از مواد شیمیایی و فلزات سنگین است که مطمئنان پتانسیل ایجاد سمیت را دارا می باشند.

- عفونت های پوستی

شایع ترین عفونت های پوستی مرتبط با خالکوبی یا تاتو به وسیله ی باکتری های استافیلوکوک اورئوس و پseudomonas ایجاد می شوند که از گونه های مقاوم به آنتی بیوتیک هستند و به راحتی درمان نمی شوند. از دیگر اختلالات پوستی ناشی از خال کوبی می توان به سارکوئیدوز و لیکن پلان (یک بیماری التهابی پوستی که در اثر واکنش های خود ایمنی در بدن ایجاد می شود و باعث ایجاد لکه های بنفش بر روی پوست می شود) اشاره کرد.

- کلویید و گرانولوم

همه خوش شانس نیستند، گاهی اوقات تاتو می تواند باعث ایجاد کلویید در ناحیه ی اطراف خالکوبی یا تاتو شود، کلویید یک زائده ی صورتی رنگ پوستی است که در اثر تجمع کلاژن ایجاد می شود.

گاهی اوقات در اطراف تاتو یا خالکوبی ممکن است توموری التهابی از جوانه های گوشتی به نام گرانولوم ایجاد شود، گرانولوم در اثر التهاب در سیستم لنفاوی بدن ایجاد می شود.

- هپاتیت و ایدز

اگر تجهیزات استفاده شده برای تاتو یا خالکوبی آلوده باشند، می توانند باعث ایجاد بیماری های خونی مانند ایدز، هپاتیت B و هپاتیت C شوند.

- تداخل در نتیجه ی MRI

در برخی مواقع جوهر خالکوبی یا تاتو حاوی آهن می باشد که هنگام MRI می تواند باعث تورم، سوزش یا سوختگی در ناحیه ی خالکوبی شود، در بعضی مواقع رنگ های به کار رفته برای تاتو می توانند با کیفیت تصویر MRI تداخل ایجاد کنند.

- سرطان پوست

شاید باورش برای شما هم سخت باشد اما بهتر است بدانید که یک تحقیق در سال ۲۰۱۲ در دانمارک نشان می دهد که تاتو یا خالکوبی در برخی افراد باعث ایجاد سرطان پوست می شود، گفته می شود که باریم، مس و جیوه موجود در برخی جوهر های تاتو باعث سمی و آلوده شدن خون و در نتیجه سرطان پوست می شود.

- گرفتگی عضلات

کارشناسان آمریکایی معتقدند که خالکوبی یا تاتو بر روی بدن، باعث کاهش توانایی بدن برای تولید عرق و در نتیجه دفع کمتر سدیم می شود به همین دلیل بدن در برابر تغییرات دمایی ناتوان شده و احتمال گرفتگی عضلات افزایش می یابد.

افرادی که تاتو انجام می دهند ۹ برابر بیشتر در معرض ابتلا به هپاتیت C هستند.

حتی با رعایت نکات بهداشتی هم، خطر ابتلا به ایدز و دیگر بیماری های عفونی مانند هپاتیت B و C در افرادی که تاتو (بدن و ابرو) انجام می دهند بیشتر است.

لطفا پمفلت های زیر را مطالعه کنید.

سپاس

عوامل موثر بر کاهش خطرات ناشی از نانوف (خالکوبی)

سازمان غذا و دارو
IFDA

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
سازمان غذا و دارو

دستگاه تاتو
دستگاه باید مورد تایید سازمان غذا و دارو باشد. (پس از مراجعه به سایت اداره کل تجهیزات پزشکی وزارت بهداشت و کسب اطلاعات لازم در خصوص دستگاه نسبت به خرید اقدام نمائید.)

رنگ مورد استفاده

الف: رنگ های ایرانی باید دارای:

- ۱- شماره پروانه ساخت
- ۲- لگوی سازمان غذا و دارو
- ۳- تاریخ تولید و انقضاء
- ۴- نام و نشانی تولید کننده
- ۵- ترکیبات

ب: رنگ های وارداتی باید حتما دارای برچسب کنترل اصالت باشند.

تاتوکار

الف: کسب مهارت های بهداشتی: گذراندن حداقل ۴۸ ساعت دوره آموزشی در آموزشگاه های صنوف

ب: کسب مهارت های عملی: گذراندن دوره در آموزشگاه هایی که مجوز آموزشی تاتو از سازمان فنی و حرفه ای دارند.

آدرس: کرمان، ابتدای هفت باغ علوی، پردیس دانشگاه علوم پزشکی، معاونت غذا و دارو
تلفن: ۰۳۴۳۱۳۲۵۹۱۵-۱۸ شماره پیامک معاونت: ۰۵۶۲۰۳۴۱۲۱۰۰۰۰ - Vfd.kmu.ac.ir-Vcfd@KMU.ac.ir

تاتو (فالکوبی)

✓ بروز حساسیت، حتی بعد از گذشت چند ماه یا چند سال

✓ ایجاد تورم، ضایعات بر جسته ریز و درشت، خارش، سوزش و درد

✓ بروز انواع سرطان در اثر استفاده از رنگهای صنعتی (مانند جوهر پرینتر) در فرآیند تاتو

✓ امکان تخریب کلاژن پوست توسط رنگ های تاتو

✓ عدم تأیید رنگهای مورد استفاده در تاتو توسط سازمان های مرجع بهداشتی

و علمی بین المللی

✓ وجود مقادیر بالایی از فلزات سنگین مانند سرب، نیکل و باریوم در رنگهای تاتو که

سرطان زایی آنها مورد تأیید قرار گرفته است.

✓ انتقال بیماری های عفونی چون ایدز، هپاتیت، جذام، زرد زخم، تبخال و حتی

سل در صورت استفاده از دستگاههای غیر استاندارد و سوزن های مشترک.

✓ با توجه به اینکه عامل بسیاری از بیماری ها

می توانند در ظروف رنگ تا ۴۸ ساعت

زنده بمانند حتی در صورت استفاده

از سوزن یکبار مصرف هم،

بیماری قابل انتقال است.

آدرس: کرمان، ابتدای بلوار هفت باغ علوی،
پردیس دانشگاه علوم پزشکی، معاونت غذا و دارو
تلفن: ۰۳۴۳۱۳۲۵۹۱۵ - ۱۸
شماره پیامک معاونت: ۱۰۰۰۳۴۱۲۱۰۵۶۲۰
vfd.kmu.ac.ir - E-mail: vcfd@kmu.ac.ir

دانشگاه علوم پزشکی کرمان
معاونت غذا و دارو

عوارض ناشی از مصرف
محصولات آرایشی و بهداشتی

عبارت
مجاز

محصولات آرایشی و بهداشتی
تقلبی و غیر مجاز موجب بروز:
عوارض جسمی، صدمات پوستی،
بیماری های مختلف و حتی **سرطان**
می شود.

حساسیت (آلرژی):

شایعترین عارضه لوازم آرایشی و
بهداشتی بخصوص اجناس تقلبی
است.

از جمله علائم حساسیت:

احساس سوزش و سوزن سوزن
شدن، قرمزی، تورم، خارش و
تاول های آبدار، کهیر، عفونت
پوست، عفونت ریشه مو، تغییر
رنگ پوست و آکنه می باشد.

آدرس: کرمان ، ابتدای هفت باغ علوی ، پردیس دانشگاه علوم پزشکی ، معاونت غذا و دارو

تلفن : ۰۳۴۳۱۳۲۵۹۱۵-۱۸ شماره پیامک معاونت: ۰۶۲۰-۳۴۱۲۱۰۵۶۲۰ - ۱۰۰۰۳۴۱۲۱۰۵۶۲۰
Vfd.kmu.ac.ir-Vcdf@KMU.ac.ir

مصرف کننده عزیز

هنگام استفاده از محصولات آرایشی و بهداشتی موارد زیر را مد نظر قرار دهید:

- 1 هنگام خرید محصولات آرایشی و بهداشتی داخلی، به تاریخ تولید و انقضاء و شماره پروانه ساخت وزارت بهداشت دقت کنید.
- 2 محصولات آرایشی و بهداشتی وارداتی باید دارای برچسب اصالت و سلامت و رهگیری طرح جدید باشند.
- 3 محصولات آرایشی و بهداشتی را فقط از مراکز معتبر و دارای مجوز خریداری کنید و به دست فروش ها به هیچ عنوان اعتماد نکنید.
- 4 در هنگام مصرف فرآورده های آرایشی و بهداشتی حتماً به راهنمای مصرف و شرایط نگهداری آنها توجه کنید.

5 از قرار دادن محصولات آرایشی و بهداشتی در معرض نور و گرما که باعث فساد زودرس می شود خودداری کنید.

6 از لوازم آرایشی دیگران به هیچ عنوان استفاده نکنید.

7 قبل از استفاده از فرآورده های آرایشی و بهداشتی مخصوصاً فرآورده های چشمی دست ها را بطور کامل با آب و صابون بشوید و اگر عفونت چشمی دارید از مصرف فرآورده های چشمی تا بهبود کامل خودداری کنید.

8 ریمل و خط چشم را به هیچ عنوان با آب و بزاق مرطوب نکنید. این کار سبب آلودگی محصول می شود.

9 مدت زمان استفاده از محصولات آرایشی بعد از باز شدن بستگی به نوع محصول دارد که باید به آن توجه شود.

10 اگر قبل از ورزش فرصت ندارید از پد های مخصوص صورت برای پاک کردن آرایش خود استفاده کنید. در غیر اینصورت کاملاً صورتتان را بشوید. از یک پاک کننده ملایم قبل از ورزش استفاده کنید. اگر پوستتان خشک یا کم آب است حتماً مرطوب کننده بزنید.

11 برای حفظ سلامتی خود از خرید محصولات وارداتی قاچاق (بدون برچسب اصالت و سلامت و رهگیری) خودداری کنید.

آدرس: کرمان، ابتدای هفت باغ علوی، پردیس دانشگاه علوم پزشکی، معاونت غذا و دارو
تلفن: ۰۳۴۳۱۳۲۵۹۱۵-۱۸ شماره پانک معاونت: ۰۳۴۳۱۳۱۰۵۶۲۰-۱۰۰۰۳۴۱۳۱@KMU.ac.ir - Vfd.kmu.ac.ir-Vcfd

مخاطرات استفاده از مواد شوینده و ضدعفونی کننده

• آیا مایع

سفید کننده

(واپکس) یک شوینده است؟

• حداقل زمان تأثیر مواد سفید

کننده و ضد عفونی کننده چقدر است؟

• آیا برای کاهش زمان اثر ضد عفونی

کننده ها می توان غلظت آنها را دو برابر کرد؟

• آیا استفاده از جرم گیر ها برای سطوح صیقلی مناسب است؟

▶ سفید کننده ها ، شوینده نیستند، بلکه به عنوان ضد عفونی کننده به کار می روند.

▶ حداقل زمان تأثیر سفید کننده ها ۱۵ دقیقه است .

▶ خیر، برای تأثیر گذاری بیشتر مواد ضد عفونی کننده نباید مقدار یا غلظت مورد استفاده را افزایش داد.

▶ جرم گیر ها برای استفاده در سطوح صیقلی مناسب نیستند باعث ایجاد خلل و فرج می شود.

نکات ایمنی :

• از اختلاط مایع سفید کننده با مواد شوینده (جوهر نمک، آمونیاک، مایعات جرم گیر) جداً پرهیزید.

• هنگام کار با ضد عفونی کننده ها از آب داغ استفاده نکنید.

• قبل از مصرف ، نحوه استفاده و تاریخ مصرف محصول را بدقت مطالعه کنید.

اقدامات ضروری در مواقع:

خورده شدن سهوی

- ▶ عدم وادار کردن فرد به استفراغ
- ▶ شستشو دهان با آب و خوردن آب فراوان
- ▶ خوراندن شیر به مصدوم

تماس با چشم

- ▶ شستشو چشم با آب زیاد
- ▶ ارجاع سریع به پزشک

بروز مسمومیت های تنفسی

- ▶ خارج کردن فرد از محیط بسته
- ▶ خودداری از صحبت کردن
- ▶ استفاده از بخور سرد